

AUTHENTICATION IN ART

AiA Art News-service

deVolkskrant

[Cutting the Stone.](#) ©

Prado trok 'Bosch'-werken al maanden geleden terug

Museum Prado heeft niet kort voor de expositie over Jheronimus Bosch twee schilderijen teruggetrokken, zoals Het Noordbrabants Museum suggereerde, maar dat al op 25 november vorig jaar gedaan.

Door: Michiel Kruijt 17 februari 2016, 21:24

Wij hebben eind november gehoord dat het Prado de twee
bruiklenen wilden intrekken. Wij hoopten dat zij hun mening
zouden herzien

Charles de Mooij, directeur van Het Noordbrabants Museum

Dit stelt het Spaanse nationale museum in Madrid in een persbericht dat woensdag is uitgebracht. Het Prado schrijft dat op die dag de overeenkomst is herroepen over het in bruikleen geven van De verzoeking van de heilige Antonius en De keisnijding.

De directeur van Het Noordbrabants Museum, Charles de Mooij, had gesuggereerd dat de werken twee weken voor de opening van de tentoonstelling Jheronimus Bosch - Visioenen van een genie waren teruggetrokken. Die is sinds zaterdag voor het publiek te zien. Het late tijdstip leidde tot verbazing in de kunstwereld. Tal van media, waaronder The New York Times, berichtten daarna over de onmin tussen de twee musea.

In reactie op het persbericht van het Prado heeft het museum in Den Bosch woensdag laten weten dat het al langer op de hoogte was van de beslissing van de collega's in Madrid. 'Wij hebben eind november inderdaad van het Prado te horen gekregen dat zij de twee bruiklenen wilden intrekken. Wij hoopten dat zij hun mening nog zouden herzien. Twee weken geleden is ons definitief duidelijk geworden dat dit niet het geval was.'

CONTRACTSVOORWAARDEN GESCHONDEN

© Museo Nacional del

Prado

Volgens het Spaanse museum heeft Het Noordbrabants Museum contractsvoorwaarden geschonden: het had de twee panelen te leen gevraagd voor een expositie 'geheel gewijd aan het originele werk van Bosch', maar zou die tentoonstellen als werken gemaakt door het atelier van Bosch of door een navolger van hem.

Het uitlenen van de twee schilderijen zou volgens het Prado de indruk hebben gewekt dat het de afschrijvingen als een echte Bosch 'accepteert en autoriseert'.

De Spaanse kunstinstelling uit in het persbericht nog een keer haar ongenoegen over de manier waarop de degradatie van de kunstwerken eind oktober naar buiten was gekomen. Toen had Nieuwsuur gemeld dat twee andere schilderijen, De zeven hoofdzonden uit het Prado en De kruisdraging van Christus uit het Museum voor Schone Kunsten in Gent, niet als van de hand van de meester worden beschouwd door het Bosch Research and Conservation Project (BRCP). Dit is het team van experts dat meer dan zestig werken heeft onderzocht in aanloop naar de Bosch-tentoonstelling van Het Noordbrabants Museum.

Over dit onderzoek is een documentaire gemaakt die kort voor de expositie in Den Bosch zou uitkomen. Doordat Jheronimus Bosch - touched by the devil werd geselecteerd voor het documentairefestival IDFA van vorig jaar november, raakten de afschrijvingen voortijdig bekend.

De Spanjaarden hadden meteen bezwaar gemaakt tegen het oordeel van het BRCP en om uitleg gevraagd. Op 5 november waren teksten naar Madrid gestuurd uit het onderzoeksverslag van het BRCP, dat nog niet was (en is) gepubliceerd.

MEER ONECHTE BOSSCHEN

Er zijn geen voorwaarden geschonden doordat deze drieluik wél als een echte Bosch is geëxposeerd in

Op dat moment was gebleken, aldus het Prado, dat ook De keisnijding en De verzoeking van de heilige Antonius als onechte Bosschen worden beschouwd. Twintig dagen later had de kunstinstitution de bruiklenen van deze werken herroepen.

In het persbericht stelt het Spaanse museum het te betreuren dat 'zijn uitstekende materiaal en wetenschappelijke generositeit met betrekking tot de tentoonstelling in het Noordbrabants Museum niet alleen niet onderkend is, maar ook onderwerp van kritiek is'.

Het Prado heeft het bruikleen van De hooiwagen niet ingetrokken, de triptiek die nu een publiekstrekker in Den Bosch is en ook de omslag van de publiekscatalogus siert. Juridisch gezien had het Spaanse museum dit vermoedelijk ook niet kunnen doen: er zijn geen voorwaarden geschonden doordat deze drieluik wél als een echte Bosch is geëxposeerd in Het Noordbrabants Museum.

Dat benadrukte woensdag 'naar aanleiding van het recente statement van het Prado' dat het museum in Madrid 'bijzonder dankbaar is voor het genereus uitlenen van De hooiwagen aan de tentoonstelling'.